

BURSA DE VALORI BUCURESTI S.A.

MANUALUL INDICELUI BET-NG[®]

Bucharest Exchange Trading Energy & Related Utilities[®] Index

Disclaimer

Acest document stabileste principiile si regulile care stau la baza constructiei si administrarii indicelui *BET-NG (Bucharest Exchange Trading Energy & Related Utilities)*. BVB isi rezerva dreptul sa administreze indicele BET-NG intr-un mod transparent, neutru si in cele mai bune conditii posibile, in spiritul prezentului document. BVB nu isi asuma nicio responsabilitate pentru eventualele erori sau modificari in ceea ce priveste modul in care regulile respective sunt aplicate in anumite circumstante si nici pentru eventualele pierderi financiare care pot sa rezulte din aceasta.

Aprobat de Comisia Indicilor in data de 3 martie 2014

Aprobat de Consiliul Bursei in data de 18 martie 2014

Disponibil on line: www.bvb.ro

CUPRINS

1. INTRODUCERE	3
2. PRINCIPII DE CONSTRUCTIE	3
2.1. Aspecte generale	3
2.2. Compozitie si criterii de selectie	4
2.3. Factorii de ponderare	4
3. FORMULA DE CALCUL	5
4. PROCEDURILE DE AJUSTARE	6
4.1. Revizuirile si ajustarile periodice	6
4.2. Ajustarile operationale	7
4.2.1. Splitare/Consolidare	8
4.2.2. Acordarea de actiuni gratuite	8
4.2.3. Acordarea dreptului de a subscrie actiuni noi la un pret inferior pretului de piata	8
5. COMISIA INDICILOR	9
5.1. Presentare generala	9
5.2. Membrii Comisiei Indicilor	9
5.3. Procesul decizional	10
6. DISEMINAREA SI COPYRIGHT-UL INDICELUI	10

1. INTRODUCERE

1.1. Acest document prezinta regulile generale cu privire la principiile de constructie, criteriile de selectie a societatilor, modul de calcul si administrare a indicelui BET-NG (Bucharest Exchange Trading Energy & Related Utilities) al Bursei de Valori Bucuresti.

1.2. In cuprinsul *Manualului Indicelui BET-NG*, abrevierile de mai jos au urmatoarele semnificatii, cu exceptia cazurilor in care se prevede altfel, dupa cum urmeaza:

- „BVB” reprezinta Bursa de Valori Bucuresti S.A.;
- „BET-NG” reprezinta denumirea indicelui Bucharest Exchange Trading Energy & Related Utilities;
- „CI” reprezinta Comisia Indicilor BVB, si anume comisia formata din specialisti cu experienta in domeniul pietei de capital, care elaboreaza regulile cu privire la indicii dezvoltati de BVB, decide cu privire la compozitia indicilor, efectueaza ajustarile ca urmare a evenimentelor corporative si informeaza publicul larg cu privire la orice modificari sau evenimente cu privire la indicii BVB.

1.3. Regulile cuprinse in *Manualul Indicelui BET-NG*, precum si amendamentele ulterioare ale acestui document sunt adoptate de catre Comisia Indicilor BVB si aprobate de catre Consiliul Bursei.

1.4. Indicele BET-NG este un indice ponderat cu capitalizarea free float-ului, ajustata in conformitate cu principiile prezentate in acest document.

1.5. Calculul si diseminarea catre public a indicelui BET-NG in moneda nationala (RON) se efectueaza in timp real de catre BVB, in fiecare zi de tranzactionare a BVB.

1.6. Valorile indicelui BET-NG exprimate in EUR si USD sunt publicate zilnic dupa incheierea sedintei de tranzactionare, prin utilizarea cursurilor de schimb publicate de Banca Nationala a Romaniei (BNR) in ziua respectiva.

1.7. Informatiile relevante cu privire la indicele BET-NG vor fi puse la dispozitia publicului prin intermediul comunicatelor de presa si a paginii de web a BVB, www.bvb.ro.

1.8. BVB detine toate drepturile cu privire la indicele BET-NG.

2. PRINCIPII DE CONSTRUCTIE

2.1. Aspecte generale

2.1.1. Indicele BET-NG a fost lansat la data 1 iulie 2008 cu o valoare de start de 1.000 puncte, calculata retroactiv la 2 ian 2007.

2.1.2. BET-NG poate fi utilizat drept activ suport pentru instrumente financiare derivate (futures, options, etc) si produse structurate (warrante, certificate, etc).

2.1.3. Indicele BET-NG este un indice sectorial si reflecta evolutia de ansamblu a tuturor societatilor listate la BVB, segmentul de piata reglementata, care au domeniul principal de activitate energia si utilitatile aferente.

2.1.4. Indicele BET-NG este un indice ponderat cu capitalizarea free float-ului, numarul de societati componente fiind variabil.

2.1.5. Similar cu metodologia celorlalti indici dezvoltati de BVB, metodologia indicelui BET-NG ia in considerare tranzactiile inregistrate in cadrul sectiunii de piata principala (“Regular”).

2.1.6. In cazul evenimentelor corporative care au un impact semnificativ asupra pretului in piata a actiunilor incluse in cosul indicelui BET-NG (cum sunt: splitari, consolidari, majorari de capital, etc), se va proceda la ajustarea periodica si operationala a indicelui, astfel incat sa se asigure continuitatea valorilor indicelui BET-NG pentru a se evita influentarea artificiala a indicelui ca urmare a acestor evenimente.

2.1.7. Nu se vor opera ajustari asupra indicelui BET-NG in cazul acordarii de dividende.

2.2. Compozitie si criterii de selectie

2.2.1. Cosul indicelui BET-NG cuprinde toate companiile listate la BVB, in segmentul de piata reglementata, care au domeniul principal de activitate energia si utilitatile aferente.

2.2.2. Urmatoarele categorii de instrumente financiare nu sunt eligibile a fi incluse in componenta indicelui BET-NG: certificate de privatizare, titluri de participare la organisme de plasament colectiv, precum si alte instrumente financiare desemnate de catre Comisia Indicilor BVB.

2.3. Factorii de ponderare

Ponderea fiecarei actiuni in cosul indicelui BET-NG este determinata de capitalizarea de piata a fiecarei societati in parte, ajustata cu factorul de free float si factorul de reprezentare.

$$\text{capitalizare free float societate din cosul indicelui} = \text{pret} \times \text{numar total de actiuni} \times \text{factor de free float} \times \text{factor de reprezentare} \times \text{factor de corectie a pretului}$$

2.3.1. Factorul de free float

a. Free float-ul unei societati din componenta indicelui BET-NG reprezinta numarul de actiuni emise si in circulatie care sunt disponibile pentru tranzactionare.

b. Free float-ul exprimat in valoare absoluta este estimat ca fiind numarul total de actiuni emise de o societate, din care se elimina urmatoarele:

- actiunile la dispozitia societatii (*treasury stock*);
- actiunile detinute de catre Stat si alte agentii guvernamentale, investitori strategici, actionari majoritari;
- detinerile de cel putin 30% ale societatilor de asigurari, fondurilor de pensii, fondurilor mutuale si de investitii;
- detinerile de cel putin 5% ale altor categorii de investitori.

c. Free float-ul exprimat procentual este determinat ca fiind raportul procentual dintre numarul de actiuni inclus in free float-ul exprimat in valoare absoluta si numarul total de actiuni emise si inregistrate in registrul actionarilor.

d. Ponderea fiecarei societati in cadrul indicelui BET-NG este ajustata in mod corespunzator prin aplicarea factorului de free float astfel incat sa nu devina posibil ca societatile cu capitalizare de piata semnificativa, dar cu free float redus,

sa exercite o influenta prea mare in indice, precum si ca sa reflecte oportunitatile reale de investitii in actiunile emise de fiecare societate in parte.

e. In cosul indicelui, free float-ul unei societati poate lua urmatoarele valori {0,1; 0,2; 0,3; 0,4; 0,5; 0,6; 0,7; 0,8; 0,9; 1}, prin aproximare in plus fata de valoarea procentuala a free float-ului societatii respective.

f. Factorul de free float care urmeaza a fi aplicat asupra capitalizarii de piata corespunzatoare fiecarei societati din indice este revizuit, daca este necesar, trimestrial de catre CI, cu luarea in considerare a informatiilor publice cu privire la structura actionariatului.

2.3.2. Factorul de reprezentare

a. Scopul aplicarii factorului de reprezentare este acela de a limita ponderea unei societati in cosul indicelui BET-NG.

b. Aplicarea factorului de reprezentare este folosita pentru a se asigura faptul ca ponderea capitalizarii de piata a fiecarei societati nu depaseste la momentul ajustarii (al calcularii factorilor de reprezentare) limita maxima de 30% in totalul capitalizarii cosului indicelui BET-NG.

c. Factorii de reprezentare pot lua valori intre 0,001 si 1.

d. Factorii de reprezentare sunt analizati si recalculati trimestrial cu ocazia ajustarilor periodice de catre CI.

e. In cazul efectuarii unei ajustari operationale importante a indicelui ca urmare a includerii/excluderii unei societati din componenta indicelui BET-NG, cu efect asupra modificarii semnificative a ponderilor din cosul indicelui, se va proceda la revizuirea imediata a factorilor de reprezentare.

3. FORMULA DE CALCUL

Formula indicelui BET-NG este:

$$BET - NG_T = BET - NG_{T-1} \times \frac{\sum_{i=1}^N p_{i,T} \times q_{i,T} \times Ff_i \times R_i \times c_{i,T}}{\sum_{i=1}^N p_{i,T-1} \times q_{i,T} \times Ff_i \times R_i \times c_{i,T-1}}$$

S-au folosit urmatoarele notatii:

BET-NG_T valoarea indicelui BET-NG la momentul curent, T

BET-NG_{T-1} valoarea indicelui BET-NG la momentul anterior, T-1

p_{i,T} pretul corespunzator actiunilor societatii i la momentul curent T

p_{i,T-1} pretul de inchidere corespunzator actiunilor societatii i la momentul T-1

q_{i,T} numarul de actiuni la momentul curent T

Ff_i factorul de free float corespunzator societatii i din indice; este calculat cu doua zecimale si poate lua urmatoarele valori: {0,1; 0,2; 0,3; 0,4; 0,5; 0,6; 0,7; 0,8; 0,9; 1}

R_i factorul de reprezentare la maxim 30% a ponderii componentelor cosului indicelui, corespunzator actiunilor societatii i; este calculat cu trei zecimale si apartine intervalului (0,1]

- $C_{i,T}$ factorul de corectie a pretului corespunzator actiunilor societatii i la momentul T , in zilele de revizuire operationala; este calculat cu sase zecimale
- $C_{i,T-1}$ factorul de corectie a pretului corespunzator actiunilor societatii i la momentul $T-1$, in zilele de revizuire operationala; este calculat cu sase zecimale
- N numarul de societati incluse in cosul indicelui

Formulele de calcul pentru BET-NG USD si BET-NG EUR sunt urmatoarele:

$$\text{BET-NG USD}_T = (\text{Curs BNR pentru USD stabilit in ziua } T-1 / \text{Curs BNR pentru USD stabilit in ziua } T) \times (\text{BET-NG RON}_T / \text{BET-NG RON}_{T-1}) \times \text{BET-NG USD}_{T-1}$$

$$\text{BET-NG EUR}_T = (\text{Curs BNR pentru EUR stabilit in ziua } T-1 / \text{Curs BNR pentru EUR stabilit in ziua } T) \times (\text{BET-NG RON}_T / \text{BET-NG RON}_{T-1}) \times \text{BET-NG EUR}_{T-1}$$

4. PROCEDURILE DE AJUSTARE

- Procedurile de ajustare a indicelui BET-NG au drept scop mentinerea continuitatii valorilor indicelui pentru a se evita influentarea artificiala ca urmare a evenimentelor corporative care au impact semnificativ asupra pretului.
- Revizuirile si ajustarile periodice sunt efectuate trimestrial, iar cele operationale sunt efectuate imediat sau in conformitate cu prevederile aplicabile in functie de situatia care a condus la necesitatea efectuarii unei astfel de operatiuni.

4.1. Revizuirile si ajustarile periodice

- CI se intruneste trimestrial pentru revizuirea compozitiei indicelui BET-NG si pentru efectuarea actualizarilor si a ajustarilor periodice.
- Ajustarile periodice au drept scop actualizarea ponderilor utilizate in calculul indicelui BET-NG ca urmare a:
 - unor evenimente corporative (majorari de capital, etc);
 - modificarii compozitiei cosului indicelui BET-NG ca urmare a includerii sau excluderii unei societati;
 - evolutiei preturilor actiunilor incluse in indice.
- De regula, ajustarile periodice se efectueaza cu cinci zile de tranzactionare inainte de scadenta contractelor futures din ciclul trimestrial Martie-Iunie-Septembrie-Decembrie, astfel incat sa devina efective in prima sedinta de tranzactionare de dupa expirarea acestor contracte.
- In cazul in care la data revizuirii si/sau ajustarii periodice un simbol din componenta indicelui este suspendat de la tranzactionare sau in alte cazuri exceptionale, CI poate decide ca aceste operatiuni sa fie amanate, sau poate decide modificarea datei la care se efectueaza ajustarile periodice si/sau a datei la care devin efective aceste ajustari. Deciziile CI de amanare a operatiunilor de revizuire si/sau ajustare periodica, precum si deciziile de modificare a datei la care se efectueaza ajustarile periodice si/sau a datei la care devin efective aceste modificari vor fi imediat aduse la

cunostinta publicului, impreuna cu motivatiile care au stat la baza acestora. Daca este posibil, CI va comunica noua data la care urmeaza sa se efectueze ajustarile periodice si data la care acestea devin efective.

4.1.1. Evenimente corporative

- a. In cazul in care numarul actiunilor emise de o societate inclusa in indicele BET-NG se modifica ca urmare a unei majorari/reduceri de capital social, a unei splitari/consolidari, intre doua revizuri periodice, numarul nou de actiuni, inregistrat in registrul actionarilor¹, va fi inclus in calculul indicelui cu ocazia urmatoarei revizuri trimestriale a indicelui de catre CI.
- b. In cazul altor evenimente corporative, ajustarile periodice se vor efectua in spiritul prevederilor acestui document.

4.1.2. Includerea sau excluderea societatilor

- a. In cazul listarii unei societati noi pe piata reglementata administrata de BVB, aceasta va putea fi inclusa in cosul indicelui la prima ajustare periodica a indicelui ce urmeaza listarii sale.
- b. In cazul in care BVB procedeaza la delistarea unei societati incluse in componenta indicelui, actiunile emise de societatea respectiva vor fi excluse din cosul indicelui in ziua anterioara datei la care delistarea devine efectiva. Aceasta operatie va face obiectul unei ajustari operationale si implica recalcularea factorilor de reprezentare.
- c. Deciziile cu privire la includerea/excluderea de noi societati sunt luate in cadrul unor ajustari periodice de catre CI si implica recalcularea factorului de reprezentare.
- d. Revizuirile periodice in care CI urmeaza sa decida asupra includerii/excluderii unor societati din cosul indicelui se tin in prima saptamana din ultima luna a trimestrului curent.
- e. In situatii exceptionale, CI se intruneste de urgenta si poate decide includerea si excluderea unei societati in si din componenta indicelui. In aceste situatii, deciziile vor fi comunicate imediat publicului.

4.2. Ajustarile operationale

- a. Ajustarile operationale au drept scop sa corecteze influentele artificiale asupra valorii indicelui datorate evenimentelor corporative anuntate de companiile care fac parte din componenta BET-NG.
- b. Ajustarile operationale se implementeaza tehnic prin intermediul factorului de corectie a pretului $c_{i,T}$. Factorul $c_{i,T}$ este luat in considerare in calculul indicelui incepand cu prima tranzactie din piata principala ("Regular") pe simbolul i din sedinta de tranzactionare in care pretul de tranzactionare se modifica in mod corespunzator evenimentului corporativ anuntat de compania emitenta (*ex-date*).
- c. Ajustarile operationale se refera la urmatoarele evenimente corporative, fara insa a se limita la acestea: splitarea/consolidarea, acordarea de actiuni gratuite, acordarea dreptului de a subscrie actiuni noi la un pret inferior pretului de piata, etc.
- d. Factorul de corectie a pretului pentru simbolul i , c_i , este readus la valoarea 1 la fiecare ajustare trimestriala a indicelui daca aceasta se efectueaza concomitent cu modificarea noului numar de actiuni emise si inregistrate in registrul actionarilor al societatii i .

¹ Aceasta referire a fost impusa datorita perioadei lungi (in general 2-3 luni) intre luarea deciziei de majorare/reducere a capitalului social, splitare/consolidare a unui emitent de catre AGA si data de inregistrare efectiva a majorarii/reducerii de capital, splitarii/consolidarii in registrul actionarilor.

4.2.1. Splitare/Consolidare

In situatia in care o companie din componenta indicelui decide splitarea/consolidarea actiunilor emise, factorul de corectie a pretului $c_{i,T}$ se determina astfel:

$$c_{i,T} = \frac{q_{i,T}}{q_{i,T-1}}$$

unde:

$q_{i,T}$ numarul de actiuni pentru simbolul i la momentul T

$q_{i,T-1}$ numarul de actiuni pentru simbolul i la momentul T-1

4.2.2. Acordarea de actiuni gratuite

In situatia in care o companie din componenta indicelui decide sa acorde actiuni gratuite, factorul de corectie a pretului $c_{i,T}$ se determina astfel:

$$c_{i,T} = 1 + \frac{q_{i,gratuite}}{q_{i,T-1}}$$

unde:

$q_{i,gratuite}$ numarul de actiuni gratuite

$q_{i,T-1}$ numarul initial de actiuni, la momentul T-1

4.2.3. Acordarea dreptului de a subscrie actiuni noi la un pret inferior pretului de piata

In situatia in care o companie din componenta indicelui decide sa acorde actionarilor sai dreptul de a subscrie actiuni noi la un pret inferior pretului de piata, factorul de corectie a pretului $c_{i,T}$ se determina astfel:

$$c_{i,T} = \frac{p_{i,T-1}}{p_{i,T-1} - [(p_{i,T-1} - p_s)(R_s + 1)]}$$

unde:

$p_{i,T-1}$ pretul de inchidere al simbolului i la momentul T-1

p_s pretul de subscriere pentru emisiunea de actiuni noi

R_s rata de subscriere pentru actiunile noi

In cazul in care companiile din componenta indicelui anunta alte tipuri de evenimente corporative ale caror efecte asupra preturilor de tranzactionare sunt similare cu cele detaliate anterior, CI va calcula si va anunta publicului valoarea factorului de corectie a pretului $c_{i,T}$, care va fi luata in calculul indicelui. De asemenea, CI va calcula si va anunta publicului valoarea factorului de corectie $c_{i,T}$ care va fi luata in calculul indicelui atunci cand doua sau mai multe tipuri de evenimente corporative se suprapun la aceeasi data.

5. COMISIA INDICILOR

5.1. Prezentare generala

Comisia Indicilor BVB este organizata in conformitate cu prevederile Regulamentului de Organizare si Functionare a BVB si cu deciziile Consiliului Bursei si functioneaza in baza puterii decizionale delegate de catre acesta.

5.2. Membrii Comisiei Indicilor

5.2.1. Membrii cu drept de vot

- a. Consiliul Bursei numeste si revoca membrii Comisiei Indicilor.
- b. Comisia Indicilor este alcatuita din 7 membri:
 - un membru al Consiliului Bursei cu drept de vot, Presedintele Comisiei;
 - un membru cu drept de vot, Directorul General al BVB;
 - membri cu drept de vot, persoane fizice, reprezentanti ai Participantilor la sistemul de tranzactionare al BVB din cadrul departamentelor de cercetare, dezvoltare, actuariat, produse noi sau asset management ale acestora;
 - un membru cu drept de vot reprezentand CFA Association Romania;
 - membri fara drept de vot din cadrul personalului BVB desemnati pe baza propunerii Directorului General al BVB.
- c. Drepturile de vot sunt distribuite astfel: 5 membri constitutivi cu drept de vot, 2 reprezentanti ai personalului BVB fara drept de vot. Fiecare membru cu drept de vot are dreptul la un vot. Votul nu poate fi dat prin delegatie.
- d. In caz de vacanta a postului, Presedintele Comisiei va propune spre aprobare Consiliului Bursei o alta persoana pentru exercitarea mandatului pana la expirarea acestuia. Se considera imposibilitate definitiva de exercitare a mandatului orice imprejurare care creeaza indisponibilitate cu o durata de 30 de zile consecutive.
- e. Durata mandatului de membru al Comisiei Indicilor este de 2 ani incepand cu data numirii de catre Consiliul Bursei.
- f. Principiul de aprobare a unei decizii este majoritatea simpla. Comisia Indicilor are cvorum cand la sedinta sunt prezenti cel putin 3 membri cu drept de vot, dintre care unul va fi Presedintele Comisiei Indicilor, iar altul reprezentant al Participantilor la sistemul de tranzactionare al BVB, precum si cel putin un membru fara drept de vot din partea personalului BVB.
- g. Presedintele Comisiei Indicilor poate invita la sedintele CI: membri ai Consiliului Bursei, membri ai CFA Association Romania, specialisti din cadrul departamentelor de cercetare, dezvoltare, actuariat, produse noi sau asset management ale Participantilor sau institutiilor de credit, specialisti din institutii financiare care emit produse financiare avand drept activ suport indicii BVB, precum si personalitati din mediul academic si experti in domeniu.

5.2.2. Obligatii si responsabilitati

- a. Comisia Indicilor BVB ia decizii privind componenta, metodologia de calcul si ajustarile indicilor BVB si face propuneri Consiliului Bursei privind dezvoltarea politicii de indici a BVB.

- b. Membrii Comisiei au obligatia sa pastreze confidentialitatea asupra datelor si informatiilor de care iau cunostinta, cu acest titlu, in exercitarea atributiilor lor, sa actioneze cu buna credinta, in interesul pietei de capital, al investitorilor si protejarii acestora.
- c. Presedintele Comisiei Indicilor BVB va fi informat cu privire la existenta unui conflict de interese inainte de inceperea sedintei. Membrii Comisiei care se gasesc in situatia de conflict de interese fata de una dintre problemele inscrise pe ordinea de zi se vor abtine de la dezbateri si vot.

5.3. Procesul decizional

5.3.1. In general, CI se intruneste in prima saptamana din ultima luna a fiecarui trimestru, si anume din lunile Martie, Iunie, Septembrie si Decembrie, pentru a decide cu privire la urmatoarele:

- i. revizuirea periodica sau operationala a cosului indicelui, prin:
 - includerea/excluderea/inlocuirea societatilor din cosul indicelui BET-NG
 - efectuarea ajustarilor periodice ale indicelui
- ii. aspecte generale si politici strategice.

5.3.2. In afara intrunirilor cu ocazia ajustarilor periodice ale indicelui, CI se intruneste si in regim de urgenta, in cazurile de ajustari operationale sau in alte situatii extraordinare.

5.3.3. Pentru adoptarea deciziilor CI este necesara majoritatea simpla a voturilor membrilor.

5.3.4. Conducerea sedintei se face de catre Presedintele Comisiei.

6. DISEMINAREA SI COPYRIGHT-UL INDICELUI

6.1. Valorile indicelui, precum si modificarile cosului indicelui ori a ponderilor, sunt furnizate prin intermediul site-ului BVB www.bvb.ro. Valorile in timp real ale indicelui sunt disponibile prin intermediul vendorilor de date si prin pagina de Internet a BVB, implicit prin produsele de monitorizare a datelor oferite de catre aceasta. Valorile de inchidere ale indicelui sunt incluse in raportul zilnic de piata, in buletinele lunare si anuale precum si in alte produse statistice realizate de BVB.

6.2. Denumirea "Bucharest Exchange Trading Energy & Related Utilities Index" si abrevierea "BET-NG" sunt protejate de legislatia in vigoare privind protectia dreptului de proprietate intelectuala si industriala. Bursa de Valori Bucuresti S.A. isi rezerva dreptul de proprietate asupra produsului BET-NG. Utilizarea indicelui BET-NG ca activ suport pentru crearea de produse derivate si/sau structurate este strict interzisa fara acordul valid, prealabil, al BVB.